

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer ÖCALAN
Şanlıurfa Milletvekili

6 Şubat 2023 günü saat 04.17'de, Kahramanmaraş'ın Pazarcık İlçesinde 7.7 büyüklüğünde yaşanan deprem ile aynı gün saat 13.24'te Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde 7.6 büyüklüğünde yaşanan ikinci büyük deprem, Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Malatya, Gaziantep, Şanlıurfa, Kilis, Osmaniye, Adana, Diyarbakır ve Elâzığ olmak üzere toplamda 11 ilde ağır yıkımlara neden olmuştur. Bu yıkımlar sonucunda resmi rakamlara göre 50 bini aşkın insanımız hayatını kaybetmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 24 Şubat 2023 tarihli raporuna göre, depremin yaşandığı bölgedeki toplam bina sayısı 717 bin 614 olarak açıklandı. Yaşanan afetin ardından tarihi yapılarla birlikte 35 bin binanın yıkıldığı, 300 bine yakın binanın ağır hasar aldığı 2 milyon kişi barınma sorunu yaşadığı, 5 milyona yakın kişinin farklı bölgelere göç ettiği, 700 bine yakın insanın geçim olanaklarını kaybetti belirtilmiştir.

Genel itibarıyla depremin yaşandığı bir yıllık süreçte barınma hakkından, eğitim hakkına, sağlık hakkından çevre ve mülkiyet hakkına, ekonomik, sosyal, siyasal ve demografik sorun ve hak ihlalleri yaşanmıştır.

Ülkemizde var olan yapı stokunun büyük çoğunluğunun, deprem yönetmelikleri ve yapı denetim süreçleri dikkate alınarak yapıldığını söylemek mümkün değildir. Yapılar ya mühendislik hizmeti olmadan üretilmiştir ya da yeterli düzeyde mühendislik hizmeti alınmamıştır. TBMM'nin kurduğu Araştırma Komisyonu'nun Temmuz 2021 tarihli raporuna göre Türkiye'de 10 milyon civarında olan yapı

stokunun 6-7 milyon civarında olan kısmı riskli yapı statüsündedir. Bu 6-7 milyonluk riskli yapıya bırakın müdahale etmeyi, bu yapıların mevcut durumları bile tespit edilememiştir. Bu risk ortadan kaldırılmadığı veya azaltılmadığı sürece ülkemiz büyük yıkımlarla defalarca yüzleşeceği gibi, depremler sonrası müdahalelerde de yetersiz kalmaya mahkûm olacaktır.

Bu bağlamda:

- 1) Depremin birinci yılı geçmesine rağmen depremzedelerin ihtiyaçlarını gidermek için yeterince konut yapılmış mıdır?
- 2) Hangi illerde kaç deprem konutu yapılmıştır? Ya da yapımı devam etmektedir?
- 3) İllere göre depremde yıkılan veya yıkılması gereken bina sayısı kaçtır?
- 4) Depremden dolayı yıkılan ve zarar gören binaların yapımında sorumlu kişiler hakkında kaç dava sonuçlanmıştır? Veya devam etmektedir?
- 5) Bakanlığınızca afet müdahale planı ve risk azaltma planı çerçevesinde yaşanacak yüksek bir deprem ihtimaline karşı hangi önlemler alınmıştır? Ya da alınmaktadır?